

PERSCOMMUNIQUÉ

Links:

[NBB.Stat](#)

[Algemene informatie](#)

Resultaten van de najaarsenquête 2022 naar de investeringen

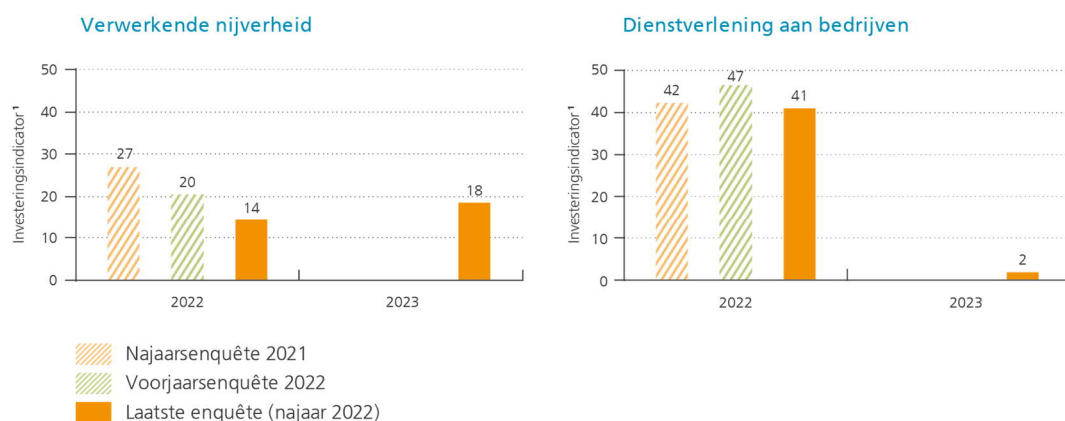
- In de verwerkende nijverheid is de investeringsindicator voor 2022 neerwaarts herzien ten opzichte van het voorjaar. Volgens onze laatste enquête is er voor 2023 een lichte verbetering merkbaar in de industrie.
- De dynamiek van de investeringen was in 2022 krachtiger in de sector van de diensten aan bedrijven dan in de industrie, maar volgend jaar wordt een zeer sterke vertraging verwacht.

INVESTERINGSINDICATOR

De Nationale Bank van België houdt tweemaal per jaar, in het voorjaar en in het najaar, een enquête naar de investeringen. De najaarsenquête, die van begin oktober tot half november van elk jaar plaatsvindt, ondervraagt de bedrijfsleiders over de richting (stijging, stabiliteit, daling) waarin hun investeringen zich hebben ontwikkeld tijdens het afgelopen jaar en over hun investeringsintenties voor het komende jaar. Er wordt een synthetische indicator samengesteld door een nettosaldo te berekenen van de positieve antwoorden (stijgingen) en de negatieve antwoorden (dalingen), gewogen naar de grootte van elke onderneming. De indicator, die wordt uitgedrukt in punten, mag dus niet worden geïnterpreteerd als een veranderingspercentage van het investeringsvolume voor het beschouwde jaar.

In de **verwerkende nijverheid** bedraagt de investeringsindicator 14 punten en loopt hij terug ten opzichte van het gewogen nettosaldo (20 punten) dat bleek uit de resultaten van de enquête in het afgelopen voorjaar. De ondernemingen hebben hun investeringsbeleid voor 2022 dus getemperd in vergelijking met hun intenties van een half jaar geleden.

INVESTERINGSINDICATOR¹

¹ De synthetische investeringsindicator komt overeen met het verschil tussen het percentage bedrijven dat een stijging van hun investeringen rapporteert en het percentage bedrijven dat een daling van hun investeringen meldt. De resultaten worden afgeleid met inachtneming van de respectieve omvang van de ondernemingen die aan de enquête deelnamen en van het relatieve belang van hun bedrijfstak in de economie.

Bron : NBB.

Voor 2023 zijn de investeringsintenties van de bedrijfsleiders uit de industrie vrij stabiel : de investeringsindicator herstelt zich immers licht, tot 18 punten.

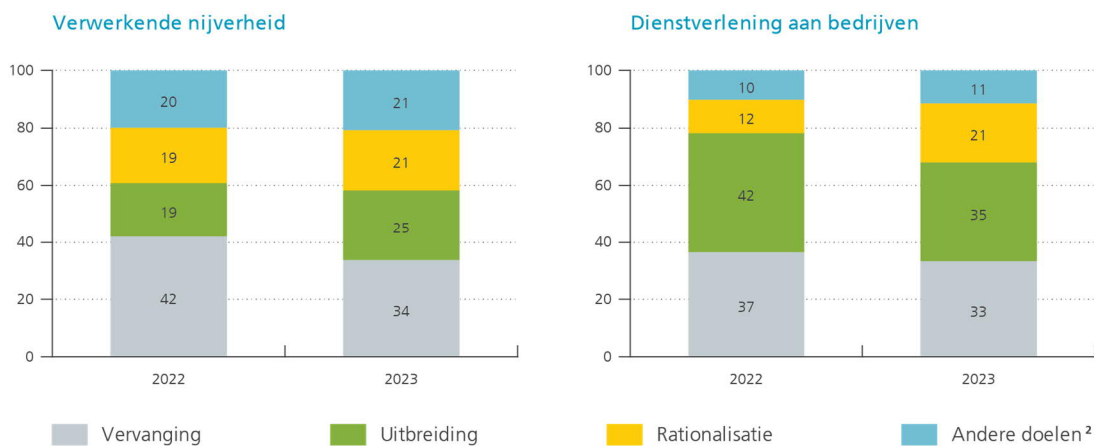
In de sector van de **diensten aan bedrijven** is de investeringsindicator voor 2022 gunstiger dan in de industrie. Hij bedraagt er immers 41 punten. De indicator verslechterde ten opzichte van de resultaten van de enquête in het afgelopen voorjaar, toen die op 47 punten uitkwam. Kijken we naar de vooruitzichten voor 2023, dan blijkt dat de indicator zeer sterk terugloopt, aangezien hij nog amper 2 punten belooft.

ECONOMISCHE DOEL VAN DE INVESTERINGEN

De enquête die in oktober-november werd gevoerd, vraagt de ondernemingen ook naar hun onderliggende motivatie voor hun investeringen. In de **verwerkende industrie** was 42 % van de investeringsbeslissingen in 2022 bedoeld voor de vervanging van verouderde installaties of uitrustingen. Voor het overige waren de drijfveren voor de investeringsbeslissingen gelijk verdeeld over de wil om de productiecapaciteit uit te breiden, de wens om de productieprocessen te rationaliseren of het streven naar het bereiken van andere doelstellingen, zoals de bestrijding van verontreiniging, de veiligheid, enz. In 2023 zou het aandeel van de vervangingsinvesteringen hoofdzakelijk afnemen ten gunste van investeringen om de productiecapaciteit te verhogen.

In de sector van de **diensten aan bedrijven** waren de voornaamste onderliggende redenen voor de investeringen de vervanging van verouderde installaties of uitrusting (37 % van de gevallen in 2022 en 33 % in 2023) en de uitbreiding van de productiecapaciteit (42 % van de investeringsbeslissingen in 2022 en 35 % in 2023). Bovendien zouden rationaliseringsinvesteringen volgend jaar een belangrijkere plaats innemen.

ECONOMISCH DOEL VAN DE INVESTERINGEN¹

¹ Opsplitsing, in procenten, van de soorten investeringen door de ondernemingen. De resultaten worden afgeleid met inachtneming van de respectieve omvang van de ondernemingen die aan de enquête deelnamen en van het relatieve belang van hun bedrijfstak in de economie.

² Het kan bijvoorbeeld gaan om investeringen om aan bepaalde reglementaire verplichtingen te voldoen, met name op het gebied van bestrijding van verontreiniging of veiligheid. Het is mogelijk dat de ondernemingen de antwoordoptie 'andere doeleinden' kiezen als ze nog duidelijk beeld hebben van het onderliggende doel van hun toekomstige investeringen.

Bron : NBB.

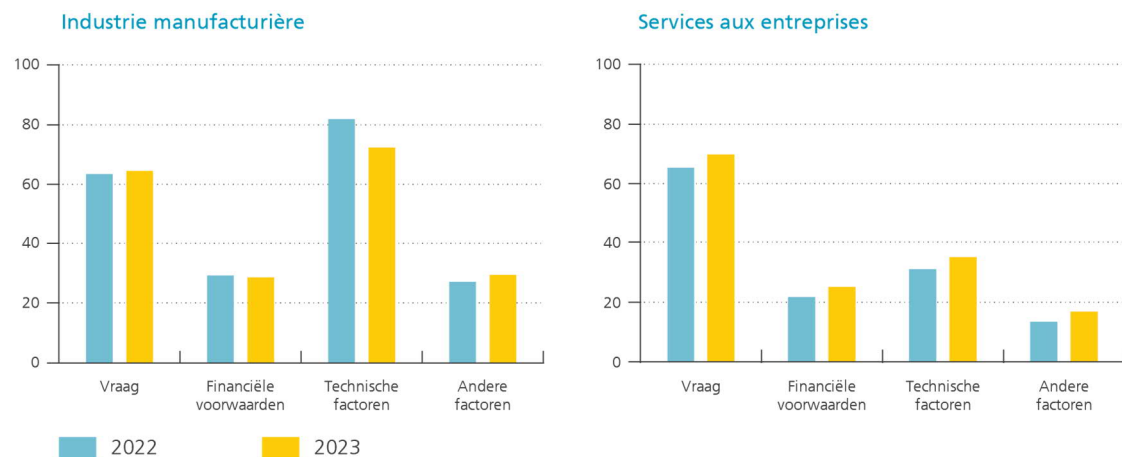
FACTOREN DIE DE INVESTERINGEN STIMULEREN

Bij de najaarsenquête wordt aan de bedrijfsleiders ook gevraagd naar de voornaamste factoren die hun investeringen stimuleren. De bedrijven kunnen een of meerdere antwoorden aanvinken. Uit de resultaten van de laatste enquête blijkt dat de technische factoren de voornaamste drijfveer voor investeringsbeslissingen zijn in de **verwerkende nijverheid**: 8 op 10 bedrijfsleiders halen deze factor aan voor de investeringen in 2022 en 7 op 10 voor de geplande investeringen in 2023. Meer dan 6 op 10 ondernemers zien de vraag als een stimulerende factor, zowel in 2022 als in 2023. De

financiële voorwaarden worden veel minder vaak aangehaald als een stimulerende factor, zowel voor het lopende jaar als voor volgend jaar.

In de sector van de **diensten aan bedrijven** is de vraag de voornaamste drijfveer voor investeringen. Ze wordt door bijna 7 op 10 ondernemers als reden aangehaald, zowel in 2022 als in 2023. De technische factoren zijn de tweede investeringsredenen voor meer dan 3 op 10 ondernemers. De financiële voorwaarden worden ook door de ondernemers in deze bedrijfstak minder vaak aangehaald.

FACTOREN DIE DE INVESTERINGEN STIMULEREN¹

¹ Percentage van de bevraagde bedrijven die de factor in kwestie als stimulerend voor hun investeringen beschouwen. De bedrijven kunnen een of meerdere factoren selecteren. De resultaten worden afgeleid met inachtneming van de respectieve omvang van de ondernemingen die aan de enquête deelnamen en van het relatieve belang van hun bedrijfstak in de economie.

Bron : NBB.

De nieuwe halfjaarlijkse investeringsenquête¹

De Nationale Bank van België houdt tweemaal per jaar (in de lente en in het najaar) een enquête naar de investeringen. De enquête die voordien uitsluitend in de verwerkende industrie werd afgenomen, werd vanaf het najaar van 2021 aangepast. Ze werd uitgebreid en bevroeg sindsdien ook de sector van de diensten aan bedrijven.

Voorheen had de enquête betrekking op kwantitatieve gegevens : de ondernemingen werden dan ondervraagd over de bedragen van hun investeringen, wat het mogelijk maakte om er veranderingspercentages van het ene jaar op het andere uit af te leiden. De nieuwe enquête is strikt **kwalitatief** geworden, naar het voorbeeld van alle conjunctuurenquêtes die bij de ondernemers worden afgenomen. Bedrijfsleiders worden nu bevroegd **naar de richting** waarin hun investeringen uitgaan (stijging, stabiliteit of daling), zonder dat ze de betreffende bedragen of de omvang van de evolutie in cijfers moeten vertalen. De enquête heeft zowel betrekking op de materiële als immateriële investeringen.

De voorjaarsenquête heeft betrekking op het lopende jaar en het vorige jaar, terwijl de najaarsenquête betrekking heeft op het lopende jaar en het volgende jaar. Eenzelfde jaar maakt dus deel uit van vier opeenvolgende halfjaarlijkse enquêtes, waarvan de resultaten veranderen met de tijd naargelang van de mate van zekerheid van de investeringsbeslissingen, die ook kunnen worden aangepast aan de economische conjunctuur.

Bovendien worden de voorjaars- en najaarsenquête inhoudelijk aangevuld met een verschillend luik:

- in de voorjaarsenquête wordt de bedrijven gevraagd in welke richting hun investeringen zich zullen ontwikkelen per type 'goed' (machines en uitrustingen, gronden en gebouwen en andere infrastructuren, immateriële activa zoals de R&D-uitgaven);
- in de najaarsenquête moeten de bedrijven aangeven welke soort(en) investeringen ze hebben gedaan of van plan zijn te doen, naargelang van hun economisch doel (vervanging van verouderde installaties of uitrustingen, uitbreiding van de productiecapaciteit, rationalisatie van de productie, andere doelen), en identificeren welke factor(en) hun investeringen stimuleren (vraag, financiële voorwaarden, technische factoren, andere factoren).

De resultaten van de enquête worden statistisch verwerkt op basis van een dubbel wegingsschema om de geaggregeerde realiteit van de Belgische economie zo goed mogelijk weer te geven. Enerzijds worden de individuele antwoorden gewogen aan de hand van het relatieve belang van elke onderneming op het vlak van werkgelegenheid. Anderzijds wordt bij de samenvoeging van de antwoorden rekening gehouden met het relatieve belang van de bedrijfstakken in de Belgische economie. Deze weging berust op de investeringsaangiften aan de btw; ze wordt berekend op het driecijferniveau van de NACE-codes voor de industrie en op het tweecijferniveau voor de sector van de diensten aan bedrijven.

¹ Deze enquête maakt deel uit van een Europees geharmoniseerd programma, gecoördineerd door het DG-ECFIN.